

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Patologie społeczne (Wykład), PG_00148783						
Kierunek studiów	Pedagogika (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Patologii Społecznej i Resocjalizacji						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Wiesław Nynca				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Wiesław Nynca				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		45.0	75
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z podstawowymi definicjami z zakresu patologii społecznej; etiologią, mechanizmami i dynamiką zachowań dewiacyjnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PEDL3_W12] zna zasady projektowania i prowadzenia badań w pedagogice, a w szczególności problemy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze, a także podstawowe tradycje paradygmatyczne badań społecznych, z których wywodzą się poszczególne metody	zna zasady projektowania i prowadzenia badań w pedagogice, a w szczególności problemy badawcze, metody, techniki i narzędzia badawcze w kontekście zjawisk patologicznych	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[PEDL3_W08] zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz zachodzące w ich trakcie prawidłowości i zakłócenia	zna i rozumie procesy zaburzeń procesów komunikacji interpersonalnej i grupowej stanowiących podłoże dewiacji społecznej, zwłaszcza [E. 1R.W3.] dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej, koncepcje, teorie dewiacji społecznych, współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, etiologię, skutki dewiacji społecznych, profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[PEDL3_K01] jest gotowy do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły/placówki systemu oświaty, a także innych instytucji zatrudniających pedagogów oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji; jest gotowy do krytycznej oceny działań własnych i zespołów, którymi kieruje oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju osobistego	Studentka/Student potrafi dokonać interpretacji zjawisk społecznopatologicznych, wskazuje obszary działań pedagogicznych w obszarze profilaktyki społecznej, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej w celu rozwiązywania złożonych problemów społecznych. Ponadto potrafi [E. 1R.U3.] analizować dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej; interpretować koncepcje i teorie dewiacji społecznych; określać współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, przyczyny niedostosowania społecznego i skutki dewiacji społecznych, a także stosować profilaktykę i zapobieganie dewiacjom społecznym.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK5] realizacja zadania problemowego
	[PEDL3_W10] zna i rozumie rolę pedagoga w modelowaniu postaw i zachowań uczniów, a także znaczenie współpracy wychowawcy ze środowiskiem	zna zagrożenia dla prawidłowego rozwoju społecznego jednostek wynikające z nieprawidłowości oraz braku spójności procesów zachodzących w podstawowych środowiskach wychowawczych;	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PEDL3_W06] zna rodzaje więzi społecznych i rozumie rządzące nimi prawidłowości	zna i rozumie mechanizmy zaburzające więzi interpersonalne, kształtujące i podtrzymujące zachowania społeczno-patologiczne;	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
Treści przedmiotu	1. Zakres pojęcia patologii społecznej, problematyka, podstawowe definicje.2. Wybrane teorie kryminologiczne3. Kierunek kontroli społecznej - podstawowe założenia kierunku, rola kontroli społecznej w powstrzymywaniu zachowań dewiacyjnych; dewiacje społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej, teorie dewiacji społecznych, współczesne tendencje rozwoju dewiacji społecznych, etiologia, skutki dewiacji społecznych, profilaktyka i zapobieganie dewiacjom społecznym, przyczyny niedostosowania społecznego.4. Kierunek reakcji społecznej pojęcia dewiacji pierwotnej i dewiacji wtórnej, mechanizmy stygmatyzacji - podstawowe założenia.5. Społeczne skutki nadużywania środków psychoaktywnych. uzależnienia behawioralne 6. Rodzina dysfunkcyjna - rodzina jako system, opis zdrowego i dysfunkcyjnego systemu rodzinnego.7. Przemoc domowa podstawowe mechanizmy, demograficzna i psychologiczna charakterystyka sprawcy i ofiary.8. Społeczne aspekty samobójstw i zachowań autoagresywnych. 9. Społeczne aspekty zaburzeń psychicznych.10. Społeczne aspekty zaburzeń seksualnych.11. Przestępczość, przestępczość z użyciem przemocy, fenomen niedostosowania społecznego nieletnich.12. Patologia działania instytucji zamkniętych podstawowe negatywne zjawiska. Więzienie jako instytucja totalna.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	test	60.0%	60.0%
	zadanie problemowe/esej	60.0%	40.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Blachut J., Gaberle A., Krajewski K., Kryminologia, Gdańsk 1999. Pospiszył I., Patologie społeczne i problemy społeczne, Wyd. Scholar, Warszawa 2021. Pospiszył K., Przestępstwa seksualne, Warszawa 2005. Wirkus Ł., <i>Znaczenie ośrodka kuratorskiego w systemie ochrony dziecka i wsparcia rodziny w sprawach opiekuńczo-wychowawczych</i>, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2024; 267(2): 5-19. https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.4435. Wirkus Ł., <i>Rola kuratorów rodzinnych w zapobieganiu demoralizacji i przestępczości nieletnich - wybrane rozwiązania systemowe</i>, PROBACJA, 2023, nr 2, s.81-107. DOI:10.5604/01.3001.0053.6693 Wirkus Ł., Pięta-Chrystofiak M., <i>Mediacje sądowe i interwencja kryzysowa w teorii i praktyce</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2023. Wirkus Ł., <i>Struktura rodziny a proces niedostosowania społecznego nieletnich</i>, Resocjalizacja Polska, 2020, nr 20, s.267-281. DOI: 10.22432/pjsr.2020.20.17. Wirkus Ł., Opora R., <i>Funkcjonowanie kuratorskiej służby sądowej przed i w czasie pandemii COVID-19</i>, Wyd. Diffin, Warszawa 2021. Wirkus Ł., Kozłowski P. (red.), <i>Przemoc w rodzinie. Ujęcie interdyscyplinarne</i>, OW Impuls, Kraków 2017. Ł. Wirkus, <i>Działania kuratora sądowego w sytuacji odebrania dziecka procedury i rekomendacje (w:) Metodyka pracy kuratora sądowego</i>, red. K. Stasiak, Wolters Kluwer, Warszawa 2024.	
	Uzupełniająca lista lektur	Lusk, M., Boryczko, M., & Stoesz, D. (2024). <i>Authoritarian nationalism and social work</i>. <i>International Social Work</i>, 0(0). https://doi.org/10.1177/00208728231221359 Anna Babicka-Wirkus & Paweł Kozłowski & Łukasz Wirkus & Krzysztof Stasiak, 2023. <i>Internalizing and Externalizing Disorder Levels among Adolescents: Data from Poland</i>, IJERPH, MDPI, vol. 20(3), pages 1-17, February.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Procedura NK.		
	Obowiązek leczenia odwykowego.		
	Mapa instytucji pomocowych.		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.